

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/45/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119345085
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:6119345085.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu Tatra credit a.s., so sídlom v Piešťanoch, na Námestí slobody č. 10/1718, IČO: 44 975 775, právne zastúpeného L.I.B. legal s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 25, IČO: 47 237 546, proti žalovanému Z. G., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v E. č. XX, právne zastúpenému JUDr. Katarínou Andráš Leškovou, advokátkou so sídlom v Prešove, na ul. Plzenskej č. 2, o zaplatenie sumy 4.910 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 24.06.2020 č.k. 5Csp 99/2019-100 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že uznesením Okresného súdu Svidník zo dňa 15.10.2015 č.k. 4C 692/2012-243 bola pripustená zmena žaloby na určenie neplatnosti úverovej zmluvy č. XXX/XX . uzavretej dňa 01.04.2010 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 13.09.2010 a dohody o urovaní zo dňa 26.03.2012. Minimálne od pripustenia tejto zmeny mohol žalobca predpokladať aj alternatívu, že úverová zmluva a jej dodatok budú v konečnom dôsledku súdom určené za neplatné a teda mohol v tejto súvislosti vykonať preventívne opatrenie, aby predišiel premlčaniu svojho nároku. Žalobca prevzal toto uznesenie dňa 21.10.2015. Nasledujúcim dňom, teda 22.10.2015 začala plynúť objektívna trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 22.10.2018. Z potvrdenia Okresného súdu Banská Bystrica (č. I. 89 spisu) je zrejmé, že žaloba bola podaná na súd dňa 02.08.2019 o 11.38 hodine. Žalovaný vzniesol námietku premlčania, na ktorú súd musel prihliadnuť, a preto už nemohol premlčané právo žalobcovi priznať. Zánikom nároku na platenie istiny z dôvodu premlčania sa premlčí aj samotný nárok na platenie úroku z omeškania. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobu zamietol.

3. Čo sa týka námietok žalobcu ohľadne premlčania v tejto súvislosti prvoinštančný súd uviedol, že vznesenie námietky žalovaným je v kontexte skutkových okolností prípadu nutné vnímať ako legitímny nástroj procesnej obrany, vonkoncom nie ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Z doterajšieho konania žalovaného nemožno zistiť žiadne porušenie dobrých mravov.

4. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 C.s.p.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. Alternatívne požadoval rozsudok zmeniť tak, aby žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.910 eur s príslušným úrokom z omeškania. Ako dôvod uviedol, že súd prvej inštancie síce v odôvodnení napadnutého rozhodnutia pomerne rozsiahlym spôsobom rekapituluje vykonané dokazovanie a uvádza vyjadrenia sporových strán, resp. ich právnych zástupcov, avšak vlastná právna argumentácia súdu prvej inštancie k zásadnej právnej otázke, ktorá sa týka predmetu sporu, t.j. k vznesenej námietke premlčania a právnym argumentom žalobcu k takto vznesenej námietke, je pomerne stručná a podľa žalobcu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia súdu prvej inštancie v otázke ustálenia okamihu, kedy malo dôjsť k plynutiu objektívnej premlčacej lehoty.

6. V ust. § 107 Občianskeho zákonníka zákonodarca pri úprave premlčacej lehoty využíva normatívny konštrukt kombinácie dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a trojročnej objektívnej premlčacej lehoty (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Subjektívna premlčacia lehota je vybudovaná na subjektívnej vedomosti oprávneného o právnej skutočnosti zakladajúcej jeho subjektívne právo. Počiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je stanovený na okamih získania subjektívnej vedomosti oprávneného o tom, že k bezdôvodnému obohateniu došlo a kto sa na jeho úkor obohatil. Objektívna premlčacia lehota začína plynúť odo dňa, kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo. Ak súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uvádza, že žalobca prevzal toto uznesenie dňa 21.10.2015 a nasledujúcim dňom, t.j. 22.10.2015 začala plynúť objektívna trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 22.10.2018, spája prvoinštančný súd začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty nie s okamihom kedy k bezdôvodnému obohateniu skutočne došlo, ale celkom zjavne nesprávne s okamihom, kedy sa žalobca prostredníctvom doručenia uznesenia Okresného súdu Svidník dozvedel o tom, že žalovaný podal žalobu, ktorou sa domáha neplatnosti úverovej zmluvy a jej dodatkov. Súd prvej inštancie pri právnom posúdení vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného nesprávne ustálil okamih plynutia objektívnej premlčacej lehoty, keď túto nesprávne zamieňa s prípadným okamihom začatia plynutia subjektívnej lehoty. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia je nesprávne ustálený okamih začiatku plynutia objektívnej premlčacej lehoty a nie je vôbec určený okamih plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Ak by sa vychádzalo zo znenia ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka a za okamih začiatku plynutia premlčacej lehoty by sa považoval okamih plnenia z absolútne neplatnej úverovej zmluvy, ku ktorému došlo dňa 01.04.2010, potom objektívna premlčacia lehota uplynula dňa 02.04.2013, teda ešte predtým ako žalovaný ako žalobca v konaní vedenom pod sp. zn. 4C 692/2012 sa začal voči žalobcovi domáhať neplatnosti úverovej zmluvy ako takej. Práve na túto skutočnosť upozorňoval žalobca v súvislosti s aplikáciou ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na vznesenú námietku premlčania. Teda žiadal, aby súd vzhľadom na okolnosti prípadu, keď žalovaný sa ako žalobca v konaní vo veci 4C 692/2012 začal domáhať absolútnej neplatnosti úverovej zmluvy až po uplynutí objektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia, neprihliadal na žalovaným vznesenú námietku premlčania. S touto námietkou žalobcu sa súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia dostatočným spôsobom nevysporiadal. Vôbec sa nezaoberal argumentáciou žalobcu na pojednávaní konanom dňa 24.06.2020, ktorá sa týka práve ustálenia okamihu, kedy vôbec mohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu, keď na Okresnom súde Svidník sa viedlo nielen konanie o určenie neplatnosti úverovej a záložnej zmluvy (konanie vedené pod sp. zn. 4C 692/2012), ale aj konanie pod sp. zn. 7C 699/2012 o neplatnosť dobrovoľnej dražby, pričom práve v dobrovoľnej dražbe boli všetky nároky žalobcu titulom úverovej zmluvy, následne vyhlásenej za absolútne neplatnú, uspokojené prostredníctvom vydražiteľa. Žalobca teda neevidoval bezdôvodné obohatenie voči žalovanému, keďže jeho nároky boli uspokojené v dobrovoľnej dražbe, ktorá bola až následne vyhlásená za neplatnú a žalobca musel vrátiť poskytnuté plnenia vydražiteľovi. V dôsledku toho, že žalovaný sa začal domáhať prostredníctvom súdu určenia neplatnosti úverovej zmluvy až po uplynutí objektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia z takejto neplatnej zmluvy, žalobca reálne nikdy nemal možnosť domáhať sa vydania tohto bezdôvodného obohatenia v rámci zákonom stanovenej premlčacej lehoty.

7. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené aj keď s jeho tvrdením o nesprávnom stanovení začiatku plynutia objektívnej trojročnej premlčacej doby od 22.10.2015 je potrebné sa stotožniť. Uvedené však vplyv na vecnú správnosť výroku napádaného rozhodnutia nemá.

8. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré, s výnimkou záveru o začatí plynutia objektívnej trojročnej premlčacej doby od 22.10.2015, v plnom rozsahu odkazuje.

9. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je potrebné poukázať na skutočnosť, podľa ktorej žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania voči uplatnenému nároku zo strany žalobcu. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia podlieha premlčaniu. Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba a to subjektívna (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne, na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť.

10. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Premlčaním sa rozumie márne uplynutie doby stanovenej v zákone pre vykonanie práva. Znamená výrazné oslabenie subjektívneho práva oprávneného účastníka, lebo premlčaním síce jeho nárok nezaniká, nemôže ho však súd priznať, ak povinný pred súdom vznesie námietku premlčania. Nárok oprávneného účastníka trvá aj naďalej, stáva sa však prostredníctvom súdu nevyhmáhatelným.

11. Podľa ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

12. Ak ide o bezdôvodné obohatenie získané plnením z neplatného právneho úkonu (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka), treba rozlišovať prípady relatívnej a absolútnej neplatnosti právneho úkonu, z ktorého sa plnilo.

13. V prípade relatívnej neplatnosti právneho úkonu však o bezdôvodnom obohatení možno hovoriť len do okamihu úspešného dovolania sa relatívnej neplatnosti, t.j. keď prejav oprávneného došiel druhému účastníkovi právneho úkonu. Tento deň treba zásadne považovať za rozhodujúci okamih na určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. Úspešným dovolaním sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu začína súčasne plynúť aj objektívna premlčacia doba. Do času dovolania sa neplatnosti takéhoto právneho úkonu treba právny úkon považovať za platný (§ 40a Občianskeho zákonníka). Na tom nič nemení skutočnosť, že účinky neplatnosti právneho úkonu nastávajú od jeho vzniku (ex tunc).

14. Bezdôvodné obohatenie získané z absolútne neplatného právneho úkonu vzniká od samého vzniku právneho úkonu. Objektívna premlčacia doba začne plynúť už od vzniku takéhoto právneho úkonu.

15. Ako to vyplýva z obsahu spisu, rozsudkom Okresného súdu Svidník zo dňa 28.09.2016 č.k. 4C 692/2012 - 275 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.02.2018 č.k. 17Co 14/2017-307 bolo rozhodnuté o určení neplatnosti úverovej zmluvy č. XXX/XX zo dňa 01.04.2010 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 13.09.2010, ako aj dohody o urovaní zo dňa 26.03.2012. Išlo o neplatnosť absolútnu, upravenú v ust. § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Ako to vyplýva z odôvodnení vyššie uvádzaných rozhodnutí zo strany žalobcu ako veriteľa išlo o tak závažné porušenie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa, ktoré muselo byť postihnuté sankciou absolútnej neplatnosti uzatvorených právnych úkonov ako celku a nie len ich časti.

16. Napriek neexistencii platnej úverovej zmluvy, resp. dohody o urovaní, žalobca sa svojho práva na uspokojenie pohľadávky domáhal zo zabezpečenia úveru v rámci dobrovoľnej dražby. Táto dobrovoľná dražba, tak ako na to poukazuje žalobca vo svojom oprávnom prostriedku, bola vo veci 7C 699/2012 Okresného súdu Svidník vyhlásená za neplatnú. Samotný žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv formou dobrovoľnej dražby z objektívneho hľadiska vlastným

zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným. Uplatnenie námietky premlčania preto nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dobrým mravom totiž zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, lebo inštitút premlčania je inštitútom zákonným a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa zo zákona premlčuje.

17. Navyše za situácie ak absolútnu neplatnosť úverovej zmluvy a dohody o urovnaní spôsobil žalobca hrubým nerešpektovaním práv žalovaného ako spotrebiteľa, neprihliadnutie na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného by bolo v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko žalovaný absolútnu neplatnosť týchto právnych úkonov nespôsobil.

18. K plneniu z absolútne neplatnej úverovej zmluvy došlo dňa 01.04.2010 a teda trojročná objektívna premlčacia doba vyplývajúca z ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka začala plynúť dňa 02.04.2010 a uplynula dňa 02.04.2013. Keďže žalobca podal žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého plnením z neplatného právneho úkonu až po uplynutí tejto lehoty, súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu žalobcu zamietol. Odvolací súd preto postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že úspešnému žalovanému v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

20. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).